

ŠOLA AMBASADORKA

PROGRAM ŠOLA AMBASADORKA EVROPSKEGA PARLAMENTA – EPAS

O programu

Nov izobraževalni program predstavlja odlično priložnost za vse učence srednjih in poklicnih šol ter njihove učitelje, da kot pravi pristaši evropskega povezovanja, prevzamejo vlogo dijaka ali profesorja ambasadorja Evropskega parlamenta, s tem postanejo predstavniki življenja v EU na svoji šoli ter opravljajo nalogo ozaveščanja o paleti možnosti, ki jih EU ponuja mladim.

Program, ki ga vodi **Informacijska pisarna Evropskega parlamenta (Hiša EU)**, je namenjen srednjim in poklicnim šolam po Sloveniji. Predvsem je namenjen dvigovanju zavedanja mladih o Evropi in evropski parlamentarni demokraciji, da bi si pridobili aktivno znanje o Evropski uniji, zlasti o Evropskem parlamentu. Poleg poučevanja dejstev o Evropski uniji vključuje tudi pridobivanje izkušenj o evropskem državljanstvu, in sicer kaj pomeni EU v vsakdanjem življenju in kaj lahko storimo, da bo prihodnja Evropa taka, kot si jo želimo.

Program bo ustvaril razvijajočo se **mrežo šol ambasadork**, ki bodo svoje izobraževalne dejavnosti izvajale v stalnem sodelovanju z Informacijsko pisarno, Evropskim parlamentom ter njegovimi predstavniki – evropskimi poslanci. Slovenske šole se bodo v skupno šolsko-parlamentarno mrežo za sodelovanje lahko vključile prek vnaprej **določenih učnih aktivnosti** na področju vrednot, delovanja evropske demokracije in možnosti življenja v EU.

Šole ambasadorke bodo kot del svojega učnega programa izvajale naslednje dejavnosti:

- sodelujoči učitelji ali drugo šolsko osebje bodo imenovani za **profesorje ambasadorje**, ki bodo odgovorni za izvajanje programa v šoli;
- izbrani učenci bodo postali **dijaki ambasadorji** in bodo skrbeli za obveščanje sovrstnikov o glavnih sporočilih evropske parlamentarne demokracije;
- profesor bo dijakom posredoval **učna gradiva EU** in skrbel, da bodo le-ti lahko delili svoje znanje o evropskih institucijah in Evropskem parlamentu z vrstniki ter jih spodbudili k temu, da postanejo aktivni evropski državljani;
- šola bo ustanovila **info-točko EU**, točko za informacije in dejavnosti, posvečeno Evropi in evropskim institucijam (npr. na spletu ali v šolski knjižnici);
- profesor bo s pomočjo dijakov ambasadorjev pripravil **dogodek ob dnevu Evrope** (9. maj), to je lahko na primer evropska tržnica, na kateri se prodajajo raznovrstni evropski izdelki, evropski glasbeni festival ali debatno tekmovanje na eno od tem EU;
- profesor bo skupaj z dijaki ambasadorji tekom leta organiziral tudi šolske in zunajšolske **dejavnosti**, povezane z evropskimi dejavnostmi v okviru šole. To je na

primer lahko razprava s poslanci Evropskega parlamenta ali predstavitve o različnih politikah EU, kot so politike o okolju, človekovih pravicah in kmetijstvu;

- dijaki ambasadorji pa bodo opravljali posebne naloge, povezane z EU, med drugim bodo organizirali evropske dogodke, tržnice in igre ter vzpostavljali stike s poslanci Evropskega parlamenta, drugimi šolami, organizacijami in mestnimi hišami. Lahko bodo skrbeli za objave novic, fotografij in dnevnikov na družbenih omrežjih.

(Vir: <http://www.europarl.si/sl/mladi-in-ep-projekti/%C5%A1ola-ambasadorka-evropskega-parlamenta>).

Sodelujoča šola, ki izvede zgoraj naštetih aktivnosti (predstavitve učnih modulov, vzpostavitev informacijske točke, obeležje dneva EU), si lahko pridobi **potrdilo oz. certifikat**, prav tako ga lahko dobijo tudi sodelujoči in zavzeti dijaki ter profesorji.

Program na šoli vodi in koordinira Andreja Prebil (e-pošta: andreja.prebil@guest.arnes.si).

Zgodovina EU

Evropska unija je edinstvena gospodarska in politična povezava 28 evropskih držav. Evropska unija je bila ustanovljena po drugi svetovni vojni. Najprej se je začelo gospodarsko sodelovanje: države, ki med seboj trgujejo, postanejo gospodarsko odvisne druga od druge in je zato verjetnost za spore manjša.

Tako je leta 1958 nastala Evropska gospodarska skupnost (EGS), prva gospodarska povezava šestih držav: Belgije, Francije, Nemčije, Italije, Luksemburga in Nizozemske. Sčasoma je vzpostavila obsežen enotni trg, ki se razvija naprej.

Evropska unija, v kateri danes živimo, je zamisel vizionarskih voditeljev. Brez njihove zagnanosti in zavzetosti v Evropi ne bi bilo miru in stabilnosti, ki se nam zdaj zdita tako samoumevna. Ustanovni očetje (bilo jih je 11: npr. – Jean Monnet, Robert Schuman, Winston Churchill in drugi) so bili zelo raznovrstna skupina, od pripadnikov odporniškega gibanja do pravnikov, povezovali pa so jih enaki ideali: mir, enotnost in blaginja Evrope.

1945 – 1959: Miroljubna Evropa in začetek sodelovanja:

Evropska unija je nastala v želji narediti konec pogostim in krvavim vojnem med sosednjimi državami, ki so nazadnje privedle do druge svetovne vojne. Trajni mir naj bi uresničili z Evropsko skupnostjo za premog in jeklo, ki je leta 1950 začela gospodarsko in politično povezovati evropske države. Ustanovnih držav je bilo šest: Belgija, Francija, Italija, Luksemburg, Nemčija in Nizozemska. 50. leta prejšnjega stoletja je obvladovala hladna vojna med Vzhodno in Zahodno Evropo. Leta 1956 so sovjetski tanki zatrli proteste proti komunističnemu režimu na Madžarskem. Leta 1957 so z Rimsko pogodbo ustanovili Evropsko gospodarsko skupnost (EGS) ali „skupni trg“.

2010 – do danes:

Evropo so močno prizadele posledice svetovne gospodarske krize. EU je več državam članicam pomagala prebroditi težave in vzpostavila „bančno unijo“, ki naj bi jamčila večjo

varnost in zanesljivost bank. Leta 2012 je Evropska unija prejela Nobelovo nagrado za mir. Leta 2013 se je EU pridružila Hrvaška in število držav članic se je povzpelo na 28. Med najpomembnejšimi točkami političnega dnevnega reda so še vedno podnebne spremembe. Svetovni voditelji so se dogovorili, da omejijo škodljive emisije. Na volitvah v Evropski parlament leta 2014 so evroskeptiki osvojili več sedežev. Po ruski priključitvi Krima je Evropska unija uvedla novo varnostno politiko. Na Bližnjem vzhodu ter posameznih državah in regijah po svetu se je okrepil verski ekstremizem. Izbruhnili so nemiri in vojne, številni ljudje so pobegnili z domov in poiskali zavetje v Evropi. EU je začela iskati odgovor na vprašanje, kako najbolje poskrbeti za begunce. Tudi sama je postala tarča terorističnih napadov.

Vir: https://europa.eu/european-union/about-eu/history_sl

Institucije EU

- Evropski parlament
- Evropski svet
- Svet Evropske unije
- Evropska komisija
- Sodišče Evropske unije
- Evropska centralna banka (ECB)
- Evropsko računsko sodišče
- Evropska služba za zunanje delovanje
- Evropski ekonomsko-socialni odbor
- Evropski odbor regij
- Evropska investicijska banka (EIB)
- Evropski varuh človekovih pravic
- Evropski nadzornik za varstvo podatkov
- Medinstitucionalni organi

Evropska unija ima edinstveno institucionalno ureditev:

- **Evropski svet**, v katerem so voditelji držav članic in EU, določa splošne politične smernice EU;
- **Evropski parlament**, v katerem sedijo neposredno izvoljeni poslanci, zastopa ljudstvo Evrope;
- **Evropska komisija**, katere člane imenujejo vlade držav članic, skrbi za interese EU kot celote;
- **Svet Evropske unije**, v katerem so predstavniki vlad, zagovarja interese posameznih držav.

Več na: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_sl

Simboli EU

Evropska unija ima več simbolov, najprepoznavnejša je zastava s krogom iz dvanajstih zlatih zvezd na modri podlagi. Skupni simboli EU so tako torej zastava, evropska himna, dan Evrope in slogan Evrope.

EU zastava:

Evropska zastava predstavlja Evropsko unijo ter hkrati enotnost in identiteto Evrope. Evropska zastava je temno modre barve z dvanajstimi zlatimi zvezdami, ki tvorijo krog in s tem ponazarjajo enotnost, solidarnost in sožitje narodov Evrope. Število zvezd na zastavi nima nič skupnega s številom držav članic, čeprav je krog simbol enotnosti.

EU himna:

Evropska himna temelji na deveti simfoniji Ludwiga Van Beethovna iz leta 1823. Beethoven je uglasbil pesem Oda radosti, ki jo je leta 1785 napisal Friedrich von Schiller. Evropska himna ni zgolj himna Evropske unije, marveč himna Evrope v najširšem pomenu. Schillerjeva Oda radosti odseva pesnikovo idealistično vizijo človeštva kot skupnosti bratskih narodov - vizijo, v katero je verjel tudi Beethoven. Leta 1972 je Svet Evrope razglasil Beethovnov Odo radosti za svojo himno, leta 1985 pa so jo predsedniki držav in vlad razglasili za uradno himno Evropske unije. Himna nima besedila in je inštrumentalna. Z univerzalnim jezikom glasbe izraža evropske ideale svobode, miru in solidarnosti. Evropska himna ne nadomešča državnih himn držav EU, temveč poudarja skupne vrednote. Himna se izvaja na uradnih slovesnostih, s katerimi se zaznamujejo dogodki, pomembni za Evropsko unijo, in na različnih prireditvah z evropskim značajem.

Dan EU:

Na dan Evrope, 9. maja, praznujemo mir in enotnost v Evropi. Ta dan obeležujemo obletnico zgodovinsko pomembne Schumanove deklaracije. Francoski zunanji minister Robert Schuman je v govoru v Parizu leta 1950 predlagal novo obliko političnega sodelovanja v Evropi, ki bi zagotavljala trajni mir med narodi Evrope. Zavzel se je za oblikovanje evropske institucije, ki bi skrbela za skupno upravljanje industrije premoga in jekla. Pogodbo o ustanovitvi takšne institucije so podpisali naslednje leto. Schumanov predlog šteje za začetek povezovanja držav v Evropsko unijo.

Slogan EU:

Slogan Evropske unije „Združena v raznolikosti“ se je začel uporabljati leta 2000. Slogan govori o tem, da se evropske države povezujejo v Evropsko unijo za trajni mir in blaginjo, hkrati pa jih bogati različnost njihovih kultur, tradicij in jezikov.

(Vir: https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols_sl)

Vrednote EU

Eden glavnih ciljev EU je uveljavljanje človekovih pravic, in sicer v državah članicah in drugod po svetu. **Človekovo dostojanstvo, svoboda, demokracija, enakost, pravna država in spoštovanje človekovih pravic so temeljne vrednote EU.** Od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe leta 2009 so te vrednote zapisane v enotnem dokumentu: **Listini Evropske unije o temeljnih pravicah.** Listina je pravno zavezujoča za institucije EU in njene države članice, kadar uporabljajo zakonodajo EU.

(Vir: https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_sl)

Novice/vsebine EU na šoli

Obeležujemo dan EU: <http://www.szslj.si/dan-evrope/>

Izjava o sodelovanju v programu: <http://www.szslj.si/program-sola-ambasadorka-evropskega-parlamenta/>